

Alyth Chavruta Project

Babylonian Talmud Kiddushin 70a-b
Week 3

CONTENTS

p.1: Introduction and Blessing for Study

p. 2: The Page of Talmud

p. 3: Babylonian Talmud, Kiddushin 70a-b (the Hebrew Text)

p.5: Babylonian Talmud, Ketubot 70a-b (Hebrew & English) with questions

p.10: Supplementary Texts

p.12: A Guide to the Texts

'Iron sharpens iron, so a person sharpens the wit of their friend.'

Proverbs 27:17

Introduction

We come to the third week of our exploration of this *sugya* from the Babylonian Talmud. This week we begin a rabbinic legend that appears to illustrate the final statement of last week's study: the statement by Shmuel that one who disqualifies others is themselves disqualified. This is a long rabbinic legend – one of the longest in the Talmud – and so we will be studying it over two weeks. This week we read of Rav Yehudah being insulted in the butcher's shop of Pumbedita, then being summoned by Rav Nachman. We are thrown into the world of ancient Babylonia, and as such it might be helpful to look at the map on page 10.

The text itself can be found here in both Hebrew only and Hebrew with translation. For those with some knowledge of Hebrew, we encourage you to attempt your own translation, but there is absolutely no expectation that you engage with the Hebrew. As usual, there is also no requirement to get to the end of the pack – we have provided more than you can get through in an hour of study, and we encourage you to focus on understanding a small amount rather than becoming confused by a greater amount.

Further resources and advice on how to get the most out of chavruta can be found in our [FAQs](#). We look forward to seeing you on Thursday to share our learning with each other.

Blessing for Study

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ לַעֲסוֹק
בְּדַבְּרֵי תוֹרָה.

Blessed are You, our Living God, Sovereign of the universe, whose commandments make us holy, and who commands us to devote ourselves to the study of Torah.

*Baruch Atah Adonai, Eloheynu Melech ha-olam, asher kidshanu
b'mitzvotav, v'tzivanu la-asok b'divrey Torah.*

The Hebrew Text

ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא, אמר להו: הבו לי בישרא, אמרו ליה: נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל, וניתיב לך. אמר: מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי, דשקל מן קמאי? אזלו אמרו ליה לרב יהודה, שמתיה. אמרו: רגיל דקרי אינשי עבדי, אכריז עליה דעבדא הוא. אזל ההוא אזמניה לדינא לקמיה דרב נחמן, אייתי פיתקא דהזמנא. אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא, אמר ליה: איזיל או לא איזיל? אמר ליה: מיזל לא מיבעי לך למיזל, משום דגברא רבה את, אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל. אתא אשכחיה דקעביד מעקה, אמר ליה, לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל: כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור - אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה? א"ל: פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא, א"ל: מי סניא מעקה דכתיב באורייתא, או מחיצה דאמור רבנן. א"ל: יתיב מר אקרפיטא, א"ל: ומי סני ספסל דאמור רבנן, או איצטבא דאמרי אינשי? א"ל: ליכול מר אתרונגא, אמר ליה, הכי אמר שמואל: כל האומר אתרונגא - תילתא ברמות רוחא, או אתרוג כדקריוה רבנן, או אתרוגא דאמרי אינשי. אמר ליה: לישתי מר אנבגא, אמר ליה: מי סני איספרגוס דקריוה רבנן, או אנפק דאמרי אינשי? אמר ליה: תיתי דונג תשקינן, אמר ליה, הכי אמר שמואל: אין משתמשים באשה. קטנה היא בפירוש אמר שמואל: אין משתמשים באשה כלל, בין גדולה בין קטנה. נשדר ליה מר שלמא לילתא, א"ל, הכי אמר שמואל: קול באשה ערוה. אפשר ע"י שליח א"ל,

Alyth Chavruta Project

הכי אמר שמואל: אין שואלין בשלום אשה. על ידי בעלה אמר ליה, הכי אמר שמואל: אין שואלין בשלום אשה כלל. שלחה ליה דביתהו: שרי ליה תגריה, דלא נישוויך כשאר עם הארץ.

The Hebrew Text with English Translation

ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא, אמר להו: הבו לי בישרא,

אמרו ליה: נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל, וניתיב לך.

אמר: מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי, דשקל מן קמאי?

אזלו אמרו ליה לרב יהודה, שמתיה.

אמרו: רגיל דקרי אינשי עבדי, אכריז עליה דעבדא הוא.

אזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן,

אייתי פיתקא דהזמנא. אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא, אמר ליה: איזיל או לא איזיל?

אמר ליה: מיזל לא מיבעי לך למיזל, משום דגברא רבה את, אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל.

There was a certain man from Nehardea,¹ who went to the butcher shop in Pumbedita.² He said to them, 'Give me meat.'

They said to him, 'Wait until the servant of Rav Yehudah bar Yechezkel³ has taken [his meat] and then we will give to you.'

¹ Nehardea was a city in Babylonia in which there was a significant Jewish presence. See the map on page 10.

² Pumbedita was another city in Babylonia in which there was a significant Jewish presence. See the map on page 10.

³ Rav Yehudah bar Yechezkel (usually just known as Rav Yehudah) was a student of Rav and was one of the distinguished teachers in Pumbedita in the late 3rd century CE.

Alyth Chavruta Project

He said, 'Who is Yehudah bar Sheviske'el⁴ that he should be before me, that he should receive before me?'

They went and told Rav Yehudah what he had said. He excommunicated him.

They said, 'He regularly calls people slaves.' He [Rav Yehudah] decreed that he was a slave.

The man went and summoned him [Rav Yehudah] before Rav Nachman.⁵

[When] the writ of summons came, Rav Yehudah went before Rav Chuna⁶ and said to him, 'Should I go, or should I not go?'

He said to him, 'You have no obligation to go, for you are a greater man. But, out of honour for the House of the Exilarch, get up and go!'

Questions

1. Why does Rav Yehudah declare the man from Nehardea to be a slave?
2. What does Rav Chuna mean by saying that Rav Yehudah is a 'greater man'?

⁴ The man is making a pun on Rav Yehudah's name. The word *sheviskei* means 'roast', so it seems that he is giving Rav Yehudah a nickname that suggests he is a glutton.

⁵ Rav Nachman [bar Ya'akov] was a student of Shmuel in Nehardea and became the head of the rabbinic academy in Nehardea in the late 3rd and early 4th centuries CE. He was also the chief judge over the Jews of Babylonia, as his father-in-law was the Exilarch.

⁶ Rav Chuna was a rabbi in Babylonia of the same generation as Rav Yehudah, also a student of Shmuel and Rav, and was the head of the academy at Sura in the late 3rd century CE.

אתא אשכחיה דקעביד מעקה, אמר ליה, לא סבר לה מר להא דאמר רב
הונא בר אידי אמר שמואל: כיון שנתמנה אדם פרנס על הצבור - אסור
בעשיית מלאכה בפני שלשה?

א"ל: פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא,

א"ל: מי סניא מעקה דכתיב באורייתא, או מחיצה דאמור רבנן.

א"ל: יתיב מר אקרפיטא,

א"ל: ומי סני ספסל דאמור רבנן, או איצטבא דאמרי אינשי?

א"ל: ליכול מר אתרונגא, אמר ליה, הכי אמר שמואל: כל האומר
אתרונגא - תילתא ברמות רוחא, או אתרוג כדקרייה רבנן, או אתרונגא
דאמרי אינשי.

אמר ליה: לישתי מר אנבגא,

אמר ליה: מי סני איספרגוס דקרייה רבנן, או אנפק דאמרי אינשי?

He [Rav Yehudah] came and found Rav Nachman building a railing. He said to him, 'Does master not hold in accordance with what Rav Chuna bar Iddi said in the name of Shmuel: "Once a person has been appointed to a position of responsibility over the people, he is not permitted to do labour before more than three people"?'

He said to him, 'It is [only] a little fence [*gundrita*] that I am making.'

He [Rav Yehudah] said to him, 'Do you hate the term *me'akah* as it is written in the Torah, or *mechitzah* as the rabbis say?'

He [Rav Nachman] said to him, 'Let master sit on the bench [*akrapit*].'

He said to him, 'Do you hate the term *safsal* as the rabbis say, or *itztaba* as the people say?'

Alyth Chavruta Project

He said to him, 'Let master eat a citron [*etronga*].'

He said to him, 'This is what Shmuel said: "Anyone who says *etronga* [is] one third arrogant." Either say *etrog* as the rabbis say, or *etroga* as the people say.'

He said to him, 'Let master drink some *embaga*.'

He said to him, 'Do you hate *ispargus* as the rabbis call it, or *anpak* as the people say?'

אמר ליה: תיתי דונג תשקינן,

אמר ליה, הכי אמר שמואל: אין משתמשים באשה.

קטנה היא

בפירוש אמר שמואל: אין משתמשים באשה כלל, בין גדולה בין קטנה.

נשדר ליה מר שלמא לילתא,

א"ל, הכי אמר שמואל: קול באשה ערוה.

אפשר ע"י שליח

א"ל, הכי אמר שמואל: אין שואלין בשלום אשה.

על ידי בעלה

אמר ליה, הכי אמר שמואל: אין שואלין בשלום אשה כלל.

שלחה ליה דביתהו: שרי ליה תגריה, דלא נישוויך כשאר עם הארץ.

He said to him, 'Let Doneg⁷ bring us something to drink.'

⁷ Doneg was Rav Nachman's daughter.

He said to him, 'This is what Shmuel said: "One should not make use of a woman."'

[Rav Nachman protested,] 'She is but a girl.'

'Shmuel specifically said, "One should not make use of a woman at all, whether she is a grown woman or a girl."'

[Rav Nachman said,] 'Let master send peace to my wife, Yalta.'

He said to him, 'This is what Shmuel said: "A woman's voice is nakedness."'

'It is possible by the hand of a messenger.'

He said to him, 'This is what Shmuel said: "One should not ask after the wellbeing of a woman."'

'By the hand of her husband ...'

He said to him, 'This is what Shmuel said: "One should not ask after the wellbeing of a woman at all."'

His [Rav Nachman's] wife sent a message to him: 'Release him, lest he equate you with an *am ha'aretz*'

Questions

1. Why does Rav Yehudah criticise Rav Nachman for the words he uses?
2. What do you notice about the way in which Rav Yehudah criticises Rav Nachman?
3. Who do you think gets the better of this exchange?
4. Why does Yalta encourage her husband to put an end to the argument?
5. What can we learn about Yalta from this story, and the supplementary text from BT Chullin on pages 10-11?

A Map of Babylonia in the time of the Babylonian Talmud

Babylonian Talmud, Chullin 109b

כיצד קורעו אמר רב יהודה קורעו שתי וערב וטחו בכותל

א"ל ר' אלעזר לשמעיה קרע לי ואנא איכול מאי קמ"ל מתניתין היא הא קמ"ל דלא בעינן שתי וערב וטחו בכותל

אמרה ליה ילתא לרב נחמן מכדי כל דאסר לן רחמנא שרא לן כוותיה אסר לן דמא שרא לן כבדא נדה דם טוהר חלב בהמה חלב חיה חזיר מוחא דשיבוטא גירותא לישנא דכורא אשת איש גרושה בחיי בעלה אשת אח יבמה כותית יפת תאר בעינן למיכל בשרא בחלבא

אמר להו רב נחמן לטבחי זויקו לה כחלי

והאנן תנן קורעו ההוא לקדרה

How does one tear [an udder before cooking it]? Rav Yehudah said, 'One tears it lengthways and widthways, and smears it against the wall.'

Rabbi Elazar said to his servant, 'Tear me an udder and I will eat it.' What does this teach? It is [written in] the Mishnah [already]! It teaches that we do not require one to tear lengthways and widthways and smear it against the wall.

Yalta said to Rav Nachman, 'You know, anything that the Merciful One prohibits for us, [the Merciful One] permits something similar. [God] forbade us [to eat] blood, but permitted liver; [God] forbade the menstruating woman but permitted [the woman in her] blood of purity; [God forbade the eating of] domesticated animals, [but permitted the eating of] undomesticated animals; [God forbade the eating of] pork, [but permitted the eating of] the brain of the *shibuta* fish;⁸ [God forbade the eating of] *giruta*,⁹ [but permitted eating of] the tongue of a [kosher] fish;¹⁰ [God forbade having sex with] a married woman, [but permitted having sex with] a divorced woman in her husband's lifetime; [God forbade having sex with one's] brother's wife, [but permitted] levirate marriage; [God forbade] having sex with] a non-Jewish woman, [but permitted marrying] a beautiful woman captured in war. I wish to eat meat in milk.

Rav Nachman said to his cooks: 'Roast udders on a spit for her.'

But we learned [in the Mishnah]: 'One tears [the udder].' That refers [only to cooking the udder] in a pot.

⁸ Which supposedly tastes like pork.

⁹ A non-kosher fish.

¹⁰ Which supposedly tastes like *giruta*.

The Mishnah is a Jewish legal code from approximately 200 CE, containing legal rulings and disputes of the sages which are written down there for the first time. It is the first part of what is called the 'Oral Law', which for traditional Jews is just as authoritative as the Written Law (the Tanach). The Mishnah is divided into six 'orders', and each order is divided into tractates. Tractate Kiddushin is included in the order of *Nashim* (Women), and deals with issues of betrothal. Tractate Chullin is included in the order of *Kedoshim*, which deals with issues around the sacrifices and *kashrut*.

The **Babylonian Talmud** (also known simply as The Talmud or *Bavli*) is a commentary on the Mishnah from Babylonia, containing the discussions of rabbis from the period just after the Mishnah was finished (around 200 CE), until it was finally redacted in approximately 700 CE.

HAPPY STUDYING!

If you have any further questions, please be in
touch with Rabbi Elliott

acp@alyth.org.uk

0208 457 8782